

Voorstel aan de gemeenteraad

Wijziging Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022: eigen bijdrage Beschermd Thuis voor volwassenen met verleden van dakloosheid

Beleidsveld	Maatschappelijke ondersteuning
Organisatieonderdeel	Maatschappelijke Ontwikkeling
Opsteller	Majda Azzougarh, Vera Haenraets
Kenmerk	9775637
Vergaderdatum Raad	Volgt
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De wijziging van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022 vast te stellen, waarmee inwoners die vanwege dakloosheid in de Maatschappelijk Opvang verbleven en ondersteuning vanuit Beschermd Thuis behoeven, vrijgesteld worden van de eigen bijdrage.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

De eigen bijdrage voor de Wmo-maatwerkvoorziening Beschermd Thuis kan het risico op terugval in dakloosheid vergroten. Het college stelt daarom voor om inwoners met een verleden in dakloosheid, waar mogelijk tot 2 jaar terug bezien, categoriaal vrij te stellen van de eigen bijdrage voor Beschermd Thuis. De vrijstelling geldt ten minste voor de duur van de zorgtoewijzing.

Context

Aanleiding

Voor Wmo-maatwerkvoorzieningen zoals Beschermd Thuis geldt een eigen bijdrage van 19 euro per maand op basis van het abonnementstarief. De hoogte van het abonnementstarief is in de Wmo 2015 vastgelegd. Voor situaties waarin de eigen bijdrage de Wmo-ondersteuning dusdanig bezwaart of zelfs belet, kan een vrijstelling van de eigen bijdrage volgen na een individueel vrijstellingsverzoek. De gemeente kan bepaalde maatwerkvoorzieningen of groepen inwoners ook op voorhand vrijstellen wanneer zij de effecten onwenselijk vindt.

Inwoners die vanuit de Maatschappelijk Opvang zelfstandig gaan wonen hebben vaak intensieve ondersteuning nodig en betalen hiervoor een eigen bijdrage. Een groot deel van de inwoners met een verleden in dakloosheid ontvangt ondersteuning vanuit Beschermd Thuis. Bij deze groep is dikwijls sprake van zorgmijding en is de kans op terugval in dakloosheid hoog. De eigen bijdrage bij Beschermd Thuis kan het risico op terugval in de dakloosheid en/of psychiatrie mogelijk verhogen, omdat de inwoner niet kan of wil bijdragen aan de kosten voor ondersteuning die nodig is.

Het niet kunnen of willen bijdragen aan de kosten voor ondersteuning kan ongewenste gevolgen hebben voor inwoners waarbij een risico op terugval in dakloosheid aanwezig is. Hierop deed de raad in november 2021 het [verzoek](#) om met een drempelverlagend voorstel te komen voor de eigen bijdrage Beschermd Thuis voor deze groep.

Het verzoek van de raad betreft ook de groep inwoners die gebruik maakt van Individuele Begeleiding. Deze groep inwoners is omvangrijk en erg divers, waardoor deze lastig af te bakenen is. Een categorale vrijstelling voor inwoners die gebruik maken van Individuele Begeleiding op basis van een verleden in dakloosheid is hierdoor niet eenduidig uitvoerbaar. Voor deze groep inwoners blijft de vrijstellingsregeling een passende en een gedegen oplossing. Met de vrijstellingsregeling kan ook de groep inwoners waarbij terugval in psychiatrie dreigt het beste ondervangen worden.

Juridische context

De raad is op basis van artikel 2.1.4a jo. artikel 8.7 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 bevoegd de eigen bijdrage voor een maatwerkvoorziening via de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022 vast te stellen. Daarom wordt het voorstel tot wijziging van artikel 4.1.6 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022 aan de raad gedaan.

Beoogd effect

Volwassenen met een aanwijsbaar (tot 2 jaar terug bezien) verleden in dakloosheid vrijstellen van de eigen bijdrage voor Beschermd Thuis, om daarmee het risico op terugval in dakloosheid te verkleinen.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

- Bij de bespreking van de programmabegroting 2022 op 11 november 2021 hebben we u toegezegd uitsluitsel te geven over de eigen bijdrage Wmo voor inwoners die gebruik maken van Beschermd Thuis. Hierop hebben we op 19 november 2021 een [raadsbrief](#) gestuurd.
- Op 25 november 2021 heeft de raad de [motie](#) Vrijstelling eigen bijdrage Beschermd Thuis aangenomen. Met dit voorstel wordt invulling gegeven aan de motie.
- Op 1 februari 2022 hebben we stand van zaken uitvoering motie om te komen tot dit wijzigingsvoorstel gedeeld via een [raadsbrief](#).

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De wijziging van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022 vast te stellen, waarmee inwoners met een verleden in dakloosheid, waar mogelijk tot 2 jaar terug bezien, worden vrijgesteld van de eigen bijdrage voor Beschermd Thuis. Deze vrijstelling geldt in principe voor de duur van de zorgtoewijzing.
Argumenten	
1.1	<u>Hiermee wordt voorkomen dat de eigen bijdrage bij Beschermd Thuis een risico vormt voor terugval in dakloosheid.</u> Inwoners met een verleden in dakloosheid hebben een groot risico om terug te vallen in hun proces richting een stabiele woonsituatie. De kans dat iemand terugvalt in dakloosheid is hoog, naar schatting heeft ongeveer 50% van de doelgroep te maken met herhaalde dakloosheid. Door inwoners met een verleden in dakloosheid vrij te stellen van de eigen bijdrage wenst de gemeente de kans op terugval in dakloosheid en psychiatrie te verkleinen.
1.2	<u>Door de duur van de vrijstelling aan de zorgtoewijzing te verbinden ontstaat er een duidelijke en uitvoerbare regel.</u> Voor de uitvoerbaarheid van deze wijziging wordt de vrijstelling toegekend voor duur van de zorgtoewijzing. Bij een volgende zorgtoewijzing Beschermd Thuis wordt opnieuw naar de situatie van een inwoner gekeken om te bepalen of er sprake is van een dusdanige kwetsbaarheid die een risico vormt voor terugval in dakloosheid en/of psychiatrie. Als dit laatste het geval is, is de intentie van deze wijziging om de vrijstelling wederom voor de duur van de zorgtoewijzing te verlengen.
Kanttekeningen/ Risico's	
1.1	<u>De diversiteit van de doelgroep kan de uitvoering van de categorale vrijstelling bemoeilijken.</u> De categorale vrijstelling is voor het overgrote deel van de inwoners die het betreft goed uitvoerbaar door de inzet van partijen in het veld. Inwoners die vanuit de Maatschappelijke Opvang zelfstandig gaan wonen zijn namelijk goed in beeld bij (zorg)professionals, Stadsteam Back Up en de Regionale Toegang. Een mogelijk risico in de uitvoerbaarheid schuilt bij inwoners die niet direct vanuit de Maatschappelijk Opvang doorstromen naar Beschermd Thuis. Dit risico verkleinen we door samen met de professionals in het veld de komende weken een zorgvuldig proces te ontwikkelen. Het proces en de verdere omsluiting van de doelgroep wordt verder uitgedacht en in de beleidsregel vastgelegd. Hierna zal door een heldere communicatielijn de uitvoerbaarheid geoptimaliseerd worden.

Financiën

Dit voorstel zal voor de gemeente Utrecht beperkte financiële consequenties hebben. Het gewenste effect is dat de beperkte financiële derving wordt gecompenseerd door het voorkomen van zwaardere en duurdere (intramurale) zorg.

Vervolg

Dit voorstel heeft mede door de [motie](#) Vrijstelling Eigen Bijdrage Beschermd Thuis, en de termijn die is gesteld aan de uitvoering ervan, prioriteit gekregen. Onder voorbehoud van het wijzigen van de

verordening, is het ook nodig om de bepaling over de eigen bijdrage in artikel 5 lid 2 uit de Beleidsregel Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022 aan te passen. Wij hebben hier samen met onze partners meer tijd voor nodig. We denken hierbij, ook vanwege de praktische uitvoerbaarheid, om tot twee jaar terug te kijken om vast te stellen of iemand een verleden in dakloosheid heeft. Het proces en de verdere omsluiting van de doelgroep moet de komende weken verder worden uitgedacht met de partners en vervolgens in deze beleidsregel worden vastgelegd. Wij zullen het wijzigingsvoorstel van de beleidsregel voorafgaand aan agendering en bespreking van dit raadsvoorstel in de commissie ZWCS en raad te delen zodat u de inhoud ervan kan meewegen voordat u definitief besluit over voorliggend raadsvoorstel.

Participatie

Dit wijzigingsvoorstel is mede gebaseerd op gesprekken met de Tussenvoorziening, Stadsgeldbeheer, het Leger Des Heils, Lister, Kwintes, Stadsteam Back Up en de Armoedecoalitie (hierna: partijen). Over het heffen van de eigen bijdrage is uitvoerig gesproken, waarbij ook is stilgestaan bij de landelijke context van deze discussie.

Partijen hebben hun ideeën en bedenkingen geuit en vinden het heffen van een eigen bijdrage niet bezwaarlijk zolang het geen onwenselijk effect heeft. Sommige partijen zien om overwegend principiële redenen liever een gehele afschaffing van de eigen bijdrage voor de maatwerkvoorziening Beschermd Thuis. Partijen begrijpen dat de gemeentelijke (financiële) gevolgen verregaand en onwenselijk zijn als alle inwoners in Utrecht vrijgesteld worden van de eigen bijdrage en kunnen zich daarom ook in dit voorstel vinden.

De gemeente Utrecht blijft alle partijen betrekken bij de implementatie van de wijziging. Ook de werking van de individuele vrijstellingsregeling wordt geëvalueerd met de zorgaanbieders en belangenbehartigers.

Communicatie

De communicatieboodschap en de wijze waarop we communiceren aan de inwoners werken we met de betrokken partijen en belangenbehartigers uit. Ook zullen we zorgprofessionals aan de hand van onze nieuwsbrief voor zorgprofessionals informeren over de wijziging om eventuele vragen van inwoners over de wijziging te kunnen beantwoorden. Een aantal maanden voor invoering van de wijziging zullen we actief gaan communiceren over de wijziging.

Daarnaast blijven we de individuele vrijstellingsregeling actief onder de aandacht brengen bij zorgaanbieders en belangenbehartigers, zodat inwoners al een vrijstellingsaanvraag kunnen doen.

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Besluit tot wijziging Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022